

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	wethouder G.J.M. Blom
Datum commissiebehandeling	30 november 2023
Datum raadsbehandeling	14 december 2023
Zaaknummer	1019419

Onderwerp	2e bestuursrapportage 2023 en 1e begrotingswijziging 2023 Werkplein Hart van West-Brabant
-----------	---

Voorgesteld besluit

- 1 Kennis te nemen van de 2e bestuursrapportage 2023 inclusief de extra maatregelen uit de notitie bestandsbeheersing om 100 extra inwoners naar werk te begeleiden en de 1e begrotingswijziging 2023 van het Werkplein Hart van West-Brabant;
- 2 De zienswijze, zoals verwoord in het raadsbesluit, naar voren te brengen over de 1e begrotingswijziging 2023 van het Werkplein Hart van West-Brabant.

Publiekssamenvatting

Het Werkplein Hart van West-Brabant (verder: het Werkplein) voert mede namens de gemeente Moerdijk de taken uit van de Participatiewet en voert tevens regie op de uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering. Aan de hand van een werkprogramma wordt jaarlijks afgesproken welke werkzaamheden het Werkplein verricht. Elk kwartaal legt het Werkplein verantwoording af middels de bestuursrapportage.

De 2e bestuursrapportage 2023 en de 1e begrotingswijziging 2023 zijn op 11 oktober 2023 ontvangen. Sinds de eerder vastgestelde begroting 2023 (juli 2022), zijn een aantal wijzigingen opgetreden waaronder de verhoging van het wettelijk minimumloon. Hierdoor zijn de kosten voor het Werkplein in 2023 hoger dan eerder begroot. Het Algemeen Bestuur van het Werkplein heeft dan ook besloten een gewijzigde begroting 2023 op te stellen.

Inleiding

Vanuit de gemeenteraad is in de zienswijze op de begroting 2024 aan het Werkplein (d.d. 22 juni 2023) gevraagd inzicht te geven in de (extra) inzet om inwoners naar werk of zinvolle dagbesteding te begeleiden, zodat de ontwikkeling van het klantenbestand minimaal gelijk is aan het landelijke gemiddelde en de BUIG uitgaven niet verder uit de pas lopen dan de BUIG bijdrage vanuit het Rijk.

In de 2e bestuursrapportage 2023 laat het Werkplein, zoals toegezegd in de reactie op de zienswijze van de raad, zien welke (extra) maatregelen zij treft om inwoners te ontwikkelen naar betaald werk.

Voor de 1^e begrotingswijziging 2023 van het Werkplein hebben wij een ontwerp-zienswijze opgesteld, zoals verwoord in het raadsbesluit. Voor een verdere toelichting verwijzen wij naar de overwegingen hieronder.

Deze zienswijze is tot stand gekomen na regionaal overleg met contactambtenaren van het Werkplein van de De6 gemeenten.

Wij adviseren uw raad te besluiten deze zienswijze over te nemen en naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur.

Beoogd effect

De activiteiten van het Werkplein zijn gericht op een duurzame participatie op de arbeidsmarkt waar mogelijk. Het bieden van inkomensondersteunende maatregelen zorgt voor een (tijdelijk) vangnet voor hen die niet in een eigen inkomen kunnen voorzien.

Argumenten

1.1 De 2e bestuursrapportage 2023 laat zien dat het bestandsvolume sterker toeneemt dan het landelijke gemiddelde.

De stijging van het bestand komt enerzijds door een toename van het aantal aanvragen en anderzijds doordat de mensen die nu in een uitkeringspositie komen een grote afstand tot de arbeidsmarkt hebben, waardoor minder mensen naar betaald werk te begeleiden zijn.

1.2 Het Werkplein geeft in de 2e bestuursrapportage 2023 aan tijdelijk extra in te zetten op de afname van het bestandsvolume door meer in te zetten op de ontwikkeling van inwoners naar werk.

Het betreft de volgende maatregelen:

- Project inhaalslag gecombineerde aanpak Werkpunt en Ontwikkeling. Dit project heeft als doel om tot en met 2024 750 inwoners extra te laten ontwikkelen. Hiervan zal 10% tot en met 2024 uitstromen. Hiervoor zullen 2 fte bemiddelaars en 1 fte aanjager extra ingezet worden.
- FIA-aanpak oud-inburgeraars. Dit project heeft als doel om met 2 fte extra 80 oud inburgeraars intensief te begeleiden. De verwachting is dat 10% uitstroomt naar werk.
- 'Het naar werk project'. Een externe partner gaat zeer intensief aan de slag met 15 inwoners. De verwachting is dat dit tot een uitstroom van 10 inwoners leidt.
- Meedoenfestival. Grootschalige bijeenkomst voor inwoners en samenwerkingspartners. Doel is om inwoners kennis te laten maken met mogelijkheden tot vrijwilligerswerk en ondersteunende voorzieningen.
- Ontwikkeltraject voor statushouders onder begeleiding van een ervaringsdeskundige. Deze pilot start met 12 inwoners met als doel het wegnemen van belemmeringen en actief participeren.

Naar verwachting passen de kosten voor het uitvoeren van deze (extra) maatregelen binnen het Programma Werk en Participatie van de begroting 2023 en 2024 van het Werkplein.

Voor meer informatie over de huidige inzet en bovenstaande extra maatregelen, zie bijlage 4, notitie bestandsbeheersing 'Zoektocht naar een evenwichtige uitvoering van de P-wet'.

1.3 De hogere kosten zijn het gevolg van landelijke ontwikkelingen en de hogere bestands-toename.

De 1e begrotingswijziging 2023 laat voor de reguliere werkzaamheden een toename in de kosten zien van € 10.838.432 voor alle Werkplein-gemeenten tezamen, met de volgende onderbouwing:

Programma Inkomen € 7.625.507

Als gevolg van de bestandstoename met 1,8% (in plaats van een gelijkblijvend bestand), een hogere inflatiecorrectie én de verhoging van het minimumloon waardoor de uitgaven Buig uitkeringen met 10,15% stijgen, nemen de lasten BUIG met ruim € 8,6 miljoen toe. Deze extra kosten worden gedempt met € 1 miljoen vanwege het uitblijven van het verstrekken van bedrijfskredieten (BBZ) en de hogere uitstroom dan instroom van inwoners die gebruik maken van de IOAW.

Programma Inkomensondersteuning € 394.160

Anders dan in de begrotingswijziging staat beschreven is de toename van de kosten niet het gevolg van de invoering van de Voorzieningenwijzer. Door omstandigheden wordt dit instrument pas in 2024 ingezet, waardoor dit geen gevolgen heeft voor de begroting 2023. Abusievelijk is de tekst hierover blijven staan (uit eerdere conceptstukken).

De verhoging van de kosten binnen dit programma is het gevolg van het toenemend gebruik van de minimavoorzieningen in de eerste helft van 2023.

Programma Inburgering € 1.471.100

Door de flinke toename van de taakstelling huisvesting statushouders zijn de kosten voor de inburgeringsvoorzieningen verdubbeld. Een toename van € 2.281.079.

De totale toename van de kosten Programma Inburgering vallen lager uit, omdat de persoonlijke lasten van circa € 800.000 zijn overgeheveld naar het programma bedrijfsvoering.

Programma bedrijfsvoering € 1.347.665

De toename van de kosten bedrijfsvoering is met name het gevolg van de nieuwe CAO (ruim € 1 miljoen) en de overheveling van de personele lasten van het programma inburgering € 0,8 mln. Daarnaast worden deze extra kosten gedempt door lagere kosten in de huisvesting € 190.414; financiële kosten € 103.122, vrijval opgenomen verplichting CAO 2022 € 135.760 en besparing sociale premies € 49.567. De overige mee- en tegenvallers vallen tegen elkaar weg.

Voor de extra taken, die bij het Werkplein zijn belegd, te weten de (rechtmatige) uitkering van de Energietoeslag 2023 en het verstrekken van het leefgeld aan Oekraïense vluchtelingen zijn in de begrotingswijziging extra kosten opgenomen van respectievelijk € 13.729.900 en € 423.356.

2.1 Het oplopende negatieve verschil in Buig uitgaven en de rijksmiddelen BUIG vragen om voortvarend aan de slag te gaan met de extra maatregelen om inwoners naar werk te begeleiden.

Door een grotere toename van het bestand dan de gemiddelde bestandsontwikkeling in Nederland lopen de uitgaven BUIG en de bijdrage vanuit het Rijk steeds verder uiteen. Wanneer het verschil in negatieve is, dan kan een gemeente in aanmerking komen voor een Vangnetregeling (een extra bijdrage vanuit het Rijk. Bij de aanvraag van de Vangnetregeling moet worden aangegeven welke inspanningen zijn verricht om mensen te begeleiden naar werk en daarmee de uitkeringslasten te verkleinen. Het Werkplein stelt, zoals afgesproken, in de 2e bestuursrapportage 2023 voor om een aantal extra maatregelen te treffen om meer inwoners naar (duurzaam) werk te ontwikkelen. Het is zaak zo snel mogelijk te starten met de uitvoering van deze maatregelen.

2.2 In verband met het risico op het moeten aanvragen van een Vangnetregeling door één of meerdere betrokken gemeenten, is het van belang goed zicht te hebben op de inzet en effectiviteit van de extra maatregelen

Het Werkplein stelt, zoals afgesproken, in de 2e bestuursrapportage 2023 voor om een aantal extra maatregelen te treffen om meer inwoners naar (duurzaam) werk te begeleiden. Of deze maatregelen ook leiden tot het beoogde resultaat en een vermindering van het verschil in BUIG uitgaven en bijdrage vanuit het Rijk is het zinvol om vinger aan de pols te houden, zodat waar nodig kan worden bijgestuurd.

2.3 De relatief grote groep nieuwkomers in het uitkeringsbestand, die gezien de toenemende taakstelling huisvesting statushouders zal toenemen, rechtvaardigt extra aandacht voor de aanpakken voor deze doelgroep en de resultaten hiervan.

In de extra maatregelen zijn ook twee aanpakken opgenomen om (ex-)statushouders naar werk te begeleiden, te weten de Frequent Intensieve Aanpak oud-inburgeraars. Gezien het relatief grote (40%) en groeiende aandeel (ex-)inburgeraars kunnen de aanpakken gericht op deze doelgroep verschil gaan maken. Vandaar dat hier expliciet aandacht voor is.

Kanttekeningen en risico's

In de eerste begrotingswijziging 2023 van het Werkplein wordt uitgegaan van een bestandstoename 2023 van 1,8% in 2023 voor alle gemeenten. Als de bestandstoename voor Moerdijk hoger uitkomt dan deze 1,8% zullen de kosten voor Moerdijk ook meer toenemen dan in de begrotingswijziging is opgenomen.

Middelen

Financiële middelen

1e begrotingswijziging 2023 Werkplein

In onderstaande tabel staat aan de linkerkant van het bovenste gedeelte de bijdrage van Moerdijk aan de 3 programma's en de uitvoering-/organisatiekosten volgens de stand begroting 2023, de 1e begrotingswijziging 2023 en het verschil daartussen.

Op de regel Totaal Werkplein (programma's en uitvoering) staat het totaal verschil van € 1,6 miljoen.

Dit is de verhoging van de bijdrage 2023 van Moerdijk op de reguliere Werkplein-begroting 2023 die met name veroorzaakt wordt door de verhoging van het minimumloon en daarmee de hoogte van de bijstandsuitkeringen en een toename van het aantal bijstandsontvangers in het eerste halfjaar 2023 terwijl in de begroting 2023 nog is uitgegaan van een gelijkblijvend bestand. Daarnaast stijgt de bijdrage voor het programma Inkomensondersteuning vanwege hogere kosten bijzondere bijstand en meer uitgaven aan de webshop.

Voor nog meer toelichting verwijzen wij u naar de Toelichting op de 1e begrotingswijziging 2023.

In de 1e begrotingswijziging 2023 wordt naast de reguliere programma's en bedrijfsvoering een bijdrage gevraagd voor allerlei incidentele projecten zoals Inburgering, TOZO, energietoeslag en leefgeld Oekraïners. Die staan onder het kopje projecten in onderstaande tabel.

Aan projecten wordt nu door het Werkplein aan Moerdijk een bijdrage gevraagd van € 2 miljoen. Samen met de € 1,6 miljoen op de reguliere Werkplein-begroting is het totaalbedrag van deze begrotingswijziging € 3,6 miljoen.

Effect van de 1e begrotingswijziging 2023 Werkplein op de begroting van **Moerdijk**.

Dat staat in onderstaande tabel aan de rechterkant.

Voor wat betreft de reguliere programma's en bedrijfsvoering zijn er geen verschillen met de cijfers die het Werkplein presenteert.

Voor het onderdeel projecten is de situatie anders, omdat

1. Moerdijk voor de energietoeslag een compensatie van het Rijk ontvangt en de gemeenteraad in november 2022 aanvullend budget beschikbaar heeft gesteld om de doelgroep voor de energietoeslag te verruimen naar 130% van het sociaal minimum;
2. ook voor het leefgeld Oekraïners er compensatie van het Rijk beschikbaar is;
3. de bijdrage die Moerdijk aan het Werkplein verschuldigd is voor TOZO-uitkeringen en Inburgering weer door het ministerie van SZW aan Moerdijk wordt vergoed.

De € 2 miljoen die het Werkplein voor de projecten aan Moerdijk vraagt, wordt volledig gedekt uit bijdragen van het Rijk of reeds beschikbaar gemeentelijk budget. Dit betekent dat het netto financieel effect van de 1e begrotingswijziging 2023 van het Werkplein op de Moerdijkse begroting € 1,6 miljoen is.

Ook voor de € 1,6 miljoen hogere bijdrage aan het Werkplein voor de reguliere programma's en bedrijfsvoering is dekking aanwezig. Voornamelijk ook weer in de vorm van hogere rijksbijdragen voor met name de BUIG. Er resteert nog een bedrag van € 13.000. Dat bedrag dekken we uit het algemene begrotingsresultaat 2023.

De financiële gevolgen van de 1e begrotingswijziging 2023 Werkplein en de hieraan verbonden dekking zijn verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2023 gemeente Moerdijk.

Bedragen x € 1.000 min (-) is voordelig	Stand 2023 Werkplein 2023	1e BGW 2023 Werkplein 2023	Verschil 1e BGW tov stand 2023 2023	Actuele Begroting Moerdijk 2023	Verschil 1e BGW 2023 WPLN t.o.v. BEGR Moerdijk 2023
Totaal programma Inkomen	7.601	8.653	1.052	7.601	1.052
Totaal programma Inkomensondersteuning	866	988	122	866	122
Totaal programma Werk en participatie	524	524	0	524	0
Totaal programma Inburgering	470	711	241	470	241
Uitvoerings- en organisatiekosten	2.022	2.219	197	2.022	197
Totaal Werkplein (programma's en uitvoering)	11.485	13.096	1.612	11.485	1.612
Projecten					
Afwikkeling inburgering 2022		-32	-32	0	-32
Verrekening met Rijk inburgering 2022					32
Afwikkeling TOZO uitkeringen		5	5	0	5
Verrekening met Rijk TOZO uitkeringen					-5
Uitgifte Energietoeslag tot 120%		1.737	1.737	0	1.737
Inzet vergoeding Rijk ontvangen in 2022					-633
Inzet nog te ontvangen vergoeding Rijk in najaar 2023					-1.157
Uitgifte en uitvoering Energietoeslag 120-130%		65	65	0	65
Inzet extra budget gemeenteraad uit 2022					-65
Uitvoeringskosten Energietoeslag		53	53	0	53
Uitgifte en uitvoering Leefgeld Oekraïners		173	173	0	173
Vergoeding Rijk Leefgeld Oekraïners					-173
Totaal Projecten	0	2.000	2.000	0	0
Totaal generaal	11.485	15.096	3.611	11.485	1.612
Dekking					
Bijstelling BUIG-budget 2023					937
Rijksbijdrage inburgering					360
Inzet reservering resultaat BUIG/Werkplein					39
Rijksbijdrage voor vroegsignalering en bijzondere bijstand					113
Vrijval gedeelte reservering voor energietoeslag 2022					250
Storting in de voorziening dubieuze debiteuren Werkplein					-100
					1.598
Totaal effect Werkplein / BUIG op begroting Moerdijk					13
Bedragen x € 1.000 min (-) is voordelig					

Communicatie

Wij informeren het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant over uw besluit.

Vervolg

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief 2e bestuursrapportage 2023, 1e begrotingswijziging 2023 en de notitie Zoektocht naar een evenwichtige uitvoering P-wet
2. 2e bestuursrapportage 2023 Werkplein Hart van West-Brabant
- 3a. 1e begrotingswijziging 2023
- 3b. Toelichting op de 1e begrotingswijziging 2023
4. Notitie bestandsbeheersing 'Zoektocht naar een evenwichtige uitvoering van de p-Wet'

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen met de griffier via e-mail griffie@moerdiik.nl.

Zevenbergen, 7 november 2023

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom

A.J. Moerkerke

RAADSBSLUIT

Raadsvergadering van 14 december 2023

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders 7 november 2023;

gelet op:

- gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

BESLUIT

1. Kennis te nemen van de 2e bestuursrapportage 2023 inclusief de extra maatregelen uit de notitie bestandsbeheersing om 100 extra inwoners naar werk te begeleiden en de 1e begrotingswijziging 2023 van het Werkplein Hart van West-Brabant;
2. De volgende zienswijze over de 1e begrotingswijziging 2023 van de gemeenschappelijke regeling ISD Werkplein Hart van West-Brabant naar voren te brengen:
 - a) We verzoeken het Werkplein om voortvarend aan de slag te gaan met de (extra) maatregelen om mensen te ontwikkelen naar de arbeidsmarkt;
 - b) We verwachten van het Werkplein dat we, naast de reguliere bestuursrapportages, tussentijds worden geïnformeerd over de voortgang en resultaten van deze (extra) maatregelen;
 - c) We vragen speciale aandacht voor de inzet op en de rapportage over het ontwikkelen van (ex-)inburgeraars naar de arbeidsmarkt, vanwege het groeiende aandeel van deze doelgroep in het bestand.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. *14 december 2023*,
de griffier, de voorzitter,

H.M. Vonk-Schenkel

A.J. Moerkerke